ja võitlusvahendid“ (*ibid.*, 1927), „Töölisliikumise ühtlus esirinda“ (*ibid.*, 1937) ja „Ametiühingu usaldusmees“ (Pärnu, 1938).

Isikl. jm. saadud andmed. *T.*

***JUDENITŠ, Nikolai Nikolajevitš,** Vene kindral, sünd. 18. VII 1862 vkj.; surn. 5. X 1933 ukj. Nizza lähedal St. Laurent du Var'is, kus elas tagasitõmbunult omas talus.

Pvl. 1933, nr. 274; „Vaba Maa“ 1933, nr. 236, 237; E. L a a m a n, Judenitshin Pietarinretki (1935); *idem*, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 387, 444—451 jj.; Tallinna Siimoni ap.-õigeusu koguduse preestrilt J. B o g o j a v l e n s k i'lt saadud andmed. *T.*

JUHKAM, Mihkel, poliitiline tegelane, sünd. 22. VII 1884 vkj. Virumaal Küti mõisas sepa pojana, õppis Roela külakoolis 1894—98 ja Rakvere linnakoolis 1898—1902, on hiljemini täiendanud enda haridust iseõppimise teel. A-il 1902—17 teotses J. renteiametnikuna Rakveres. A-il 1917—20 ja 1921—23 oli ta Viru maakonnavalitsuse esimeheks, kellena võttis energiliselt osa võitlusist Eesti iseseisvuse eest kokkupõrkeis Saksa okupatsioonivõimudega ja enamlastega ning aitas organiseerida Eesti kaitsejõude Eesti Vabadussõja eel ja selle ajal. J. oli Asutava Kogu ja I—V Riigikogu liige tööerakonna, a-st 1932 rahvusliku keskerakonna rühmas, toimides ühtlasi veebr-st juunini 1926 II Riigikogu abiesimehena, juunist 1926 dets-ni 1928 III Riigikogu sekretärina ja dets-st 1928 juulini 1929 sõjaministrina A. Rei (vt. ka *Suppl.*) kabinetis. Hindadekomissarina dets-st 1932 maini 1934 teostas ta hindade reguleerimist ja hindade tõusu vastu võitlemist. Veebr-st 1935 märtsini 1938 oli ta Riigi Majandusnõukogu sekretäriks ja toimib märtsist 1938 Ratsionaliseerimise Komitee asjadevalitsejana ja nõunikuna. Ka on ta a-st 1935 a./s. „Port Kunda“ ja a-st 1935 Eestimaa kindlustusaktsiaseltsi „EKA“ juhatuse liige. J. on osa võtnud seltside tegevusest Rakveres, on teinud kaastööd ajakirjadele, näit. „Maaomavalitsusele“, ja ajalehtedele, eriti „Vabale Maale“. Oma kirjutistes on ta kaitsenud omavalitsuste õigusi ja vabamõtlejana ning ristiusu vastasena pidanud võitlust kirikuga, nõudes viimase täielikku lahutamist riigist. Ta on avaldanud eesti keeles Fr. Nietzsche teose „Vastkristlane“ (Tall., 1920) ja tõlkinud ning kirjastanud A. Schnitzler'i teose „Mõrtsukas“ (Rakvere, 1922).

Isikl. jm. saadud andmed. *T.*

JUHT, Ludvig, kontrabassikunstnik, sünd. 12. VII 1894 vkj. Tartumaal Vesneri v. Väägvere külas, õppis Väägvere külakoolis ja Tartu linnakoolis 1905—09. J. hakkas poisieas D. O. Virkhaus'i (vt.) orkestris mängima esiotsa trombooni, hiljemini kontrabassi, mis alal sai 1913—14 õpetust Tartus A. Helder'ilt. Muusikateoreetilise hariduse omandas ta 1921—28 Berliinis, kus õppis prof. P. Juon'i juures ka komponeerimist. J. on mänginud kaasa orkestrites, Helsingi linnaorkestris 1916—18, „Estonias“ 1918—21 ja 1928—29, „Vanemuises“, Berliinis 1921—28, Londonis 1930—32; ta oli kontrabassiõpetaja Riia konservatooriumis 1932—33 ja siirdus 1934 P.-A. Ühendriigesse, Bostonisse. J. on andnud rohkesti kontserte, peale kodumaa Berliinis, Pariisis, Münchenis, Riias, Varssavis jm. Ta omab instrumendil suurepärast tehnikat ning haruldast virtuositeeti, üllatades kõikjal kuulajaid, kes pole harjunud nägema kontrabassi sooloinstrumendina. J. on loonud ka helitöid, eriti kontrabassile (kontsert cis-moll, scherzo jt.). Ta on olnud Bostoni Eesti Seltsi asutajaid (1936), selle juhtivamaid tegelasi ning Bostonis korraldatud, üleameerikaliseks kujunenud eesti laulupäeva organiseerijaid (1937).

Isikl. kogutud andmed. *J. A.*

JURKATAM, vt. **TAMM, Juhan.**

JUST, Vilhelm Adolph, raamatukaupmees ja trükkal, sünd. 13. VIII 1849 vkj. Tartus klaverihäälestaja pojana, õppis Tartu kreiskoolis, oli a-st 1867 Laakmann'i trükikojas õpilaseks ja 1872—78 ladujaks; ta avas 1875 raamatukaupluse-antikvariaadi, asutas 1878 ka laenuraamatukogu ja trükikoja ning toimis nende omanikuna kuni ettevõtete müümiseni oksjoni teel 1887 (J-i trükikoja omandas C. H. Laakmann, laenuraamatukogu — Fr. Kuus). Seejärel pidas J. kirjutusmaterjali- ja raamatukauplust Tartus abikaasa Emilie nimel; surn. 28. V 1902 vkj. Tartus. — J. ostis 1882 J. V. Jannsen'ilt (vt.) „Eesti Postimehe“, mida andis esialgu välja K. A. Hermann'i (vt.) toimetusel kuni 1885, oli aga 1886. a. koos J. Tülk'iga (vt.) ka selle toimetajaks. J-i kirjastusel ilmus umbes 25 raamatut. Tema raamatukauplus-antikvariaat oli esimeseks täie-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 109